

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za poletna \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Telephone: CORTLANDT 4687.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

Telephone: CORTLANDT 4687.

NO. 231. — ŠTEV. 231.

NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 2, 1918. — SREDA, 2. OKTOBRA, 1918.

VOLUME XXVI — LETNIK XXVI

Nemčija hoče izprazniti Belgijo

IZ LONDONA SE POREČA, DA NAMERAVA NEMČIJA IZPRAZNITI BELGIJO TER OMEJITI VOJNO NA OBRAMBO NEMČIJE SAME. — SOCIJALISTI VECINE HOČEJO IZSILITI PARLAMENTARNO VLADO V BERLINU TER PREDLOŽITI NOVE MIROVNE POGOJE.

London, Anglija, 1. oktobra. — General von Falkenhause, vojaški govor na Belgiji, je objavil, da se nemška armada pripravlja na izpraznenje Belgije in da se hoče umakniti na nemško mejo. — Tako je izvedel "Daily Express" od svojega poročevalca v Amsterdamu.

V objavi glede nameravanega izpraznenja Belgije je soglasno z poročilom poročevalca ugotovil general von Falkenhause, da hoče Nemčija s tem pokazati svetu, da dejanski ne želi ničesar drugega v tej vojni kot obrambo domovine.

Poročevalce dostavlja, da bo pritisk socijalistične večine v Nemčiji najbrž še tekom tega tedna dovedel do uvedbe parlamentarne vlade v Nemčiji, nakar se bo objavilo mirovno ponudbo pod "modificiranimi pogoji."

Vse vesti, ki proučujejo skozi zasedeno majhno kraljestvo, vsebujejo zagotovila, da je to v resnici načrt Nemčije in ta poročila so po trdili časnikarski poročevalci, ki so nastanjeni na različnih točkah ob meji. Ti poročevalci se imeli priliko opazovati priprave za ta korak.

Pozno danes je eden izmed poročevalcev brzjavil, da je baron von Falkenhause, nemški vojaški govor na Belgiji, že tajno odredil odstranjanje vseh arhivov iz Bruselja. Poročen se, da je pripravljen velik zaboljivo, ki vsebujejo dokumente, na pot v Nemčijo.

Poroča se, da nemški vojaki v Belgiji odkrito priznavajo, da ne bodo več kot šest tednov v Belgiji.

Boglsko prebivalstvo, se na tistem veseli tega preobrata, vendar pa se vzdržuje od vseh manifestacij, ker bi drugače Nemci uveljavili običajne kazalne odredbe.

Zaveznički v Rusiji

Zaveznički prodrijo proti jugu. — Amerikanci so zavzeli več ruskih vasi. — Prodrijo z zavezničkimi obvini.

Arhangelsk, Rusija, 1. oktobra. — Ameriške čete, ki se vdeležujejo operacij skoraj po vseh krajinah fronte v severni Rusiji, so v zadnjih bojih zavzele več vasi.

Poštevajo boj, v katerih so se Amerikanec borili s kupno z Angleži in Rusi ter v zadnjih dneh zavzeli mnogo krajev ob Dvini, je napredovalo za več kot 50 milij.

Boljševiki beže proti Kotlusu 235 milij od Arhangelska, in zaveznički nadaljujejo z nasledovanjem.

Angleški in ruski aeroplani ne prestane opazujejo in bombardira boljševike.

V operacijah, ki so v zvezi z zavezničkim prodiranjem, so bile potopljene najmanj stiri sovražne ladje, bila vpljenjenih mnogo topov, več strojnih pušk in mnogo vojnega materiala. Zajetih je bilo več kot 50 milij.

Arhangelsk, Rusija, 1. oktobra. — Amerikanec, ki so se vdeležujejo operacij skoraj po vseh krajinah fronte v severni Rusiji, so v zadnjih bojih zavzele več vasi.

Zaveznički prodrijo proti jugu. — Amerikanec so zavzeli več ruskih vasi. — Prodrijo z zavezničkimi obvini.

Arhangelsk, Rusija, 1. oktobra. — Amerikanec, ki so se vrnili na dvinski fronto z boljševiki in jutri se nahaja v drugem privatem vozu po mlinje od omskega zastopnika.

Prve Lvov, ki je bil predsednik prve provizorične ruske vlade, je prišel tu sem in se je posvetoval z ameriškim poslanikom na Japonskem Rolandom S. Morrisom predno je odpotoval na Japonsko in v Združenje države s popolnim pooblaščenjem omske vlade.

Arhangelsk, Rusija, 1. oktobra. — Amerikanec, ki so se vrnili na dvinski fronto z boljševiki in jutri se nahaja v drugem privatem vozu po mlinje od omskega zastopnika.

Sovražne čete, ki so se naglo nuknale proti Kotlusu, so zasejale na begu mine in zavezničko prodiranje je bilo pri iskanju min ovisno. Zavezničke izgube so bile izredno majhne.

Operacija se je pričela 18. septembra zjutraj, ko je oddelek ruskih, angleških in ameriških čet zapustil Njini-Kica in se pomikal ob levem bregu. Proti včeraj se bili zavzeti Zibori in Šidpova. — Istega dne so zaveznički monitorji presenetili sovražne ladje v meigli. Sovražnik je imel velike izgube, mnogo jih je pa bilo ujetih. Monitor je plul dalje in je izkral posadki pri Camovi.

15. septembra se je Rusom in Angležem posrečlo priti v Čamovo, kjer so zaplenili tri topove. Popoldne so Amerikanec in Angleži zavzeli Navolak. Sovražnik se je razkropil po gozdnu.

16. septembra se je posrečilo nekemu monitorju, da je zadev sovražne ladje, ki je obstreljevala zavezničke čete. Municija na ladji se je razpletela in ladja je bila uničena. Sovražnika, ki je bežal čez otok, je zajel naš artillerijski ogenj in zajeti so bili novi ujetniki, med njima dva častnika.

Neko oficijelno poročilo pravi, da je veliki sovražni kanonski člen Bogatir zadel na boljševiško mino in se je potopil.

17. septembra so Amerikanec zasedli Tulgolsk, 110 milj severovzhodno od Kotlusa. Prodiranje se je nadaljevalo in 21. septembra je bil napaden Seltro ter so se ga polastile ameriške in ruske čete.

Varčujte za četrto Posojilo Svobode!

Vsi v armado lastnikov Libertibondov!

Sovražne izgube, dasi so morale

PANJENI ZAVEZNISKI VOJAKI NA FRANCOSKEM BOJIŠČU

BRITISH OFFICIAL PHOTOGRAPH © BY UNDERWOOD-UNDERWOOD

Osamljena Ogrska

Ogrska je vsled bolgarskega premora osamljena. — Izpostavljena je zavezniškemu napadu.

Curih, Švica, 1. oktobra. — Vesti o bolgarskem mirovnem gibanju so povzročile na budapeških strahovito paniku, medtem ko je bila že prej zaradi bolgarskega poraza zelo prizadeta. Borja je bila v soboto prej zaprti kot običajno. V nekaj minutah je bilo izgubljeno marsikatero premozejo. Posledica tega je tudi bila da se je prekinula zveza med horzami v Budimpešti in na Dunaju vsed česar je nastala panika tudi na Dunaju, kjer je tudi marsikato postal bankerot.

Nikdo ne pozna bolj Ferdinandovega značaja kot ga poznamo Mačkar, ki se bo, da se bo popoloma preobrnih in se bo vrzel v naročje entente. Budapeški politični klub prireja celo vrste sej, na katerih razpravljajo o položaju, česar resnost priznavajo vse ter izdelujejo načrte, katere nameravajo predložiti državnemu zboru, ki se bo v kratek sestav.

Zaradi bolgarske je nastal po Ogrski velik nemir, ker bo že na osamljena med dvema neutralnima deželama — Bolgarsko in Rusijo — z izpostavljenim stališčem proti ententnim armadam, medtem pa narašča bojazen zaradi madžarske armade v Albaniji.

Potniki, ki so prišli z Dunajem soglašajo v tem, da je bolgarsko gibanje napravilo globok utis. Narod zoperi govor o vojni pod samo izraža željo po miru.

Medtem ko Berlin ni vrzel ali pa ni hotel vrjeti bolgarske kapitulacije, je Dunaj sprejal veste resno, izrazivši simpatije bolgarskemu narodu za vse trpljenje, ne pa vladu, katero doži vse krivde sedanjega poloma.

"Arbeiter Zeitung" ki je v splošnem spisana s cenzurjimi pripombami, posveča celo soboto izdajo bolgarskim zadavam brez cenzure in pove avstrijski vladai, da bo Turčija v kratkem sledila Bolgarske ter pravilno pozabil.

Dunaj je prepričan, da bo Bolgarska dobila od entente slabše pogope, kot pa če bi prosila za mir pred šestimi meseci in priznava da so bili bolgarski častniki po svojem mišljenju vedno na strani entente.

"Daily Mail" je mnenja, da se lahko Avstro-Ogrska v strašnem položaju in da ne more nikdo preprečiti razkosanja Turčije, če bi slednja takoj ne sklenila miru. Vsemu temu pa bo sledil polom nemškega upliva v Uzrajini in Kavkazu.

Varčujte za četrto Posojilo Svobode!

Vsi v armado lastnikov Libertibondov!

Sovražne izgube, dasi so morale

Kdo je na vrsti?

Padec Bolgarske se smatra v Londonu za pričetek konca. — Mnenje pariskega časopisa in pariške javnosti.

London, Anglija, 1. oktobra. — Padec Bolgarske se smatra v Londonu za pričetek konca. — Mnenje pariskega časopisa in pariške javnosti.

Resignirali so vsi nemški ministri Avstrija zeli miru. — Nemška vojska prihaja na Rumunsko. — Nemiri v Berlinu.

Amsterdam, Nizozemska, 1. oktobra. — Berliner Tageblatt" včera en izvod je prišel tu sem, poroča, da so vsi nemški državni tajki resignirali in da nameravajo pruski ministri tudi resignirati.

Amsterdam, Nizozemska, 1. oktobra. — Kakor poročajo listi iz Budimpešte, že Avstro-Ogrska v sporazumu z Nemško mir, navzlie temu da se je zaradi izstopa Bolgarske iz vojne storilo vse za obrambo.

Budapeški listi poročajo, da se je v soboto vršil kronski svet, na katerem se je odločevalo glede vojaških odredb zaradi odločne obrambe, toda navzlie temu poznih predlogov so srednjega iztoku ter uničenje njenih načrtov glede svetovne nadviade.

"The Times" piše: — Prišli smo do slovesnega trenutka v tej največji izmed vseh vojn in v dolgem procesu civilizacije. Sedaj ni nobenega časa za radost, vendar pa lahko vidimo v tem velikem dogodku prvi jasni znak, da razpadajo konfederacija naših sovražnikov. Presenečenje, ki je prišlo na vse za obrambo.

Gledate Nemčijo se izjavlja, da pomeni polom Bolgarske uničenje nemških načrtov glede srednjega iztoku ter uničenje njenih načrtov glede svetovne nadviade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Boljševiki so zaveznički fronti ter tudi na fronti angleške armade.

Bolj

'GLAS NARODA'

SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY

(Slovenian Daily.)
Owned and published by the
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Našo leto velja šta na Ameriki Za celo leto na mesto New York \$5.00
na Canadu ----- \$2.50 Za pol leta na mesto New York \$2.00
za pol leta ----- 2.00 Za četr leta na mesto New York 1.50
za četr leta ----- 1.00 Za končno na celo leto..... 0.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan in izvemel nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")

Every day except Sundays and Holidays

Subscription yearly \$3.50.

Advertisement on agreement.

Dopisni nres podpis in osebnosti se ne pribujejo,

Desar naž se blagovni posiljati po — Money Order.

Pri upravnih kraju narodnikov prosim, da se nam tudi prešteje vse naši
namani, da hitrejš najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"

New York City.

Telefon: 2876 Cortlandt.

Bolgarska se je vdala

Uspeh Fochove strategije na zapadni fronti je prepričal Bolgarsko, da je napravila veliko napako, ko je v svojem manifestu z dne 8. oktobra 1915 izjavila, da "se mora boriti na strani zmagalcev".

Pri vsem tem se pa ne sme vpoštovati, če je car Ferdinand tajno obljubil zvestbo centralnim zaveznikom. Bolgarski narod je spoznal, da je Bolgarska sita vojne.

Bolgarski narod je iskal pri zaveznikih usmiljenja in je sprejel vse pogoje, samo, da doseže premirje. Na carja Ferdinanda se ni veliko zanestil. Pravijo, da je bilo sklenjeno premirje s "polnim privoljenjem carja Ferdinanda". Točka "carja" Ferdinanda vsakdo predoča pozna. Bolgarski narod mu bo dobro gledal pod prste. Odločeval ne bo nujno več, da bi pa še enkrat izdal bolgarski narod je absolutno nemogoče.

Bolgarska ni namreč več bojnjoča se država.

Poročila, ki so dospela v London, naznancajo, da je sklenil general d'Esperey premirje z Bolgari. S tem je dobil kontrolo nad vsemi bolgarskimi železnicami, vsemi bolgarskimi vojnimi cestami, in vsemi bolgarskimi važnimi trdnjavami.

Vsled tega se bo zgodilo, da bo Turčija popolnoma odrezana od svojih nemških zaveznikov in da se ne sme od njih ničesar več nadati.

Pred par dnevi sta začeli pošiljati Avstrija in Nemčija svoja ejačenja na Bolgarsko. Te čete pa ne bodo priše dalje kot kvečjemu do Niša, postaji na orientalski železnicni v centralnem delu Srbije.

Zavezniki so sestavili natančen načrt za svoje nadaljnje operacije. Prodrli bodo skozi Srbijo in uvedli svoje operacije iz Belgrada proti Avstro-Ogrski.

S tem, da je sklenila Bolgarska premirje, so izgubili gospodje v Berlinu dva zaveznika: Bolgarsko in žno, vred tudi Turčijo, katera se sama ne bo mogla več dolgo vstavljal veliki zavezniki premoči.

Takoj, ko bodo začeli zavezniki prodirati v Macedonijo, bodo Italijani obnovili svoje operacije ob reki Piave.

Avstrija kravovo potrebuje svoje čete na beneškem bojišču. Niti enega polka ne more poslati v Srbijo, da bi ta izguba ne bila občutna na italijanski fronti.

V slučaju, da začne Italijani prodirati, ne bo Avstrijeem kazalo drugtega, kot umakniti se do reke Soče. Od Soče pa ni več daleč v Trst in Ljubljano.

Tako se bo tudi Avstrija nahajala kmalu na takem stališču kot se nahaja Bolgarska danes. Hočeš, nočeš, bo morala skleniti mir z zavezniki.

Nemčija ima dovolj vojakov. Toda pomisliti je treba, da potrebuje vse to vojaštvu na francoski fronti. Vse, kar odpokliče iz Francije, za zanjo usodepolnega pomena.

Fronta generala Focha se razteza od Severnega morja pa do Švicarske meje. Vojaki, ki se nahajajo na tej fronti, neprestano prodirajo.

Po štirih letih vojne se je obrnila vojna sreča na zavezniški strani. Amerikanci, Francuzi, Angleži in Belgiji zmagujejo. Nemci bodo izgubili na belgijski obali vse svojo moč, ko bo padlo mesto Roulers v zavezniške roke. To se bo pa zgodilo še prej kot si more kdo misli. S padcem tega mesta in s padcem Cambrai bodo začeli zavezniki osvojevati obal, po kateri je Nemčija tako zelo hrepnela. In ko enkrat izgube Nemci vse upanje do te obale, bodo prisiljeni izpraznit važna belgijska industrijska sredisa.

Nemci morda še vedno upajo, da je v fronti maršala Focha kako slabo mesto, kjer bodo lahko udarili in postali zmagovalci. Toda to upanje se jim bo temeljito izjavilovo. Vpoštovati morajo namreč pretočev Amerikancev, ki dosedaj še niso stopili v akcijo in si pripravljajo za vsak tak sluhaj. Nemška fronta v Franciji postaja z vsakim dnem slabša. Ščasoma bo pa tako oslabljena, da je ne bodo mogli več vzdržati ter da bodo prisiljeni izprazniti severni del Francije in Belgije.

V Nemčiji je počatala bojna sreča hrabet. Bolgarska se ji je iznenavila in v kratkem času se ji bo izneverila tudi Turčija. Turčija bo pa sledila prejaisnej Avstrija. Nemški načrti glede pokrajini od Balkanskega pa do Črnega morja se bodo torej izvodeneli.

Kakorhitro se bo Turčija odpovedala Nemčiji, bodo imeli zavezniki prost pot v Črno morje. In njihovo brodovje, ki bo dospelo v to morje, bodo z navdušenjem pozdravljali Rumunci in Ukrajinci.

Ta dva naroda bosta pa zaveznikom pomagala zadati sovražniku vsega človeštva smrtni udarec.

Nova avstrijska mirovna ponudba

Iz Amsterdama se poroča, da je neki Neumann, član avstrijske poslanske zbornice, viožil predlog, ki predstavlja praktično novo mirovno ponudbo Avstrije. Predlogu se glasi, naj se povabi predsednike in podpredsednike vojskujocih se in neutralnih držav na neobvezna pogajanja, kajih cilj bi bila sklenitev miru in sicer na mestu, katero naj bi se sporazumno določilo.

To je zopet ena izmed številnih nesramnosti avstrijskih Nemcev. Avstrija je v družbi z Nemčijo izvala sedanjem svetovno vojno s svojim brezprimernim postopanjem proti Srbiji ter pripravila celemu svetu gorje, kaj ga ni zazamovati dosedaj v svetovni zgodovini. Avstrija, trhla in čriva od znatnega, sene vesileti ki je bila nekoč ter kruta zatiralka narodov, ki so prišli v njeno pest, si je hotela s početno vojno pridobil nazaj nekdaj sloven ter zatrepi obenem težnje tlačenih narodov, ki so stremeli po prostosti. Vse svoje moči je dala na razpolago Nemčiji ter šla s slednjo čez drn in strn, upajajo pri tem, da ji bo pri konečni razdelitvi plena preeje odpadlo.

Vsakemu je znano, kaj je počela švabsko-madžarska svojat v Srbiji, na Rumunskem ter v vseh drugih deželah, v katere je stopil

Hum. Še danes stoele celi gozdovi vislie, katere se je postavilo, da se ustrahuje narod zavojevanih dežel ter uniči v njih vsako voljo do odpora. Niso se še sesedle gomile, v katerih leže možki, ženske in oarci, umorjeni od Nemcev in Madžarov brez vsake sence pravice, v edinem pohlepnu po krvi ter upu, da bodo izstrebili narod, ki je hotel živeti le prost in neodvisen.

Avtrijsko-nemska in madžarska svojat, najbolj pokvarjena in obenem nezmožna, pa ima sedaj drzno čelo ter prihaja na dan s predlogi, kot ga je stavil Neumann.

Po štirih letih vojne, neizmernega prelivanja krvi ter uničevanja narodov in držav, ki so se postavile po robu nemškemu pohlepnu po svetovni vladi, si drzno sedaj pri ti morile in sramotilniki najbolj svetih človeških pravie na dan s takim predlog, sedaj, ko jem je pričela teči voda v grlo in ko so spoznali, da ne bo uspela njih politika nasilja in uničevanja, — ker se je tej sili postavil nasproti celo svetu. —

Brez dvoma domnevajo merodajni krogli v Avstriji in Nemčiji, da bo še v zadnjem trenutku mogoče rešiti, kar se sploh da rešiti, da bodo zavezniki odnehalo od svojih dobro utemeljenih zahtev in da bodo še nadalje privolili v obstoju države kot je Avstro-Ogrska, države, katero drži skupaj le nasilje v državi hinavščine.

Ta upanja se jasne ne bodo izpolnila. Kot je celi zavezniški svet s studom odklonil hinavščino in rovno poslanec ogrskega magnata in zunanjega ministra Buriana, tako bo odklonil tudi akejico, s katere se hoče presepliti zaveznike, več, da govorji Avstrija v tem slučaju potom svojih ljudskih zastopnikov, izvaljenih od naroda samega.

Bolj kot kateri drugi vemo mi, da je avstrijski parlament kruto roganje na naslov vsakega ustavnega življenja, da je brez moči, ironija ljudskega zastopstva in da sta resnična vladarja Avstro-Ogrske vojašča stranka in dunajski do mozga pokvarjeni dvor.

Vemo tudi, da je Avstro-Ogrska vazalka Nemčije, ki nima nikake odločilne besede.

Sedaj: v dvanajsti ur prihaja na dan s takmič predlogi, a vse njih marnje so zmanj. Zavezniki se bodo pogajali le s sovražnikom, ki bo klečal pred njimi na kolennih ter sprejel tako brezpogojno vse zahteve kot jih je sprejela sedaj Bolgarska.

Katoličani in Jugoslavija

(Jug. Čas. Urad. Washington, D. C.)

H.

Članka dr. Mahniča sta vzbudila velik vihar v Budimpešti in na Dunaju. Nemški lisi so napadli naše škofe, tako da so bili ti prisiljeni nastopiti zr svojo obrambo. Nemci so se pridružili frankovci in Stadlerjevi pristaši, ki so tudi sedaj poskušali, izkoristiti verske čete katoliških Hrvatov v korist Dunaja in Budimpešte.

Predno navedeno zagovor dr. Mahniča, naj na kratko analiziramo njegova dva članka, ki sta bila objavljena v zagrebščih Novinah. —

Ker so Frankovci in Stadlerjevi napadali v zadnjem času majsko deklaracijo in narodno edinstvo s čisto verskega stališča, hoteli posili in z večkim krikom dokazati, da se jugoslovanska misel protivi v svojem bistvu katoliški misli in da bo Jugoslovanstvo uničilo katolicizem, je vsakdo uvidel prozorni namen njihovih napadov. Na eni strani so imeli diskreditirati pred katoliško javnostjo ene katoliške časopise in one katoliške duhovne in laike, ki so se postavili v politiki na temelju narodnega edinstva, na drugi strani pa so imeli odvrniti hrvatski del naroda od deklaracijske politike. Vse to je bilo v korist Dunaja in Pešte. Ta gitacija je segala tako daleč, da so pristaši dr. Šusteršča javno proglašili ljubljanskoga knezoškofa dr. Jegliča, zagrebškega nadškofa dr. Bauerja in krškega škofa dr. Mahniča za Jugoslovanske Lutre, da so jih zaradi krovovrstva tožili v Rim, seveda potom dunajske vlade.

Narodno časopisje je kaj pogosto reagiralo na take napade, doberi na krški škof dr. Mahnič izrekel kot vodja hrvatskega katoliškega gibanja peremtorično in avtoritativno sodbo. Napisal je preej obširno versko-politično študijo, v kateri rešuje najmodernejše probleme v našem narodnem življenju.

Dr. Mahnič je povendaril naslednjo temeljno misel: Deklaracijski politiki se ne da prigovarjati niti z naravnega, niti z nadnaravnega stališča. Vsled tega ni v nej ne samo nevarnosti za katolicizem, temveč mu daje ona novo moč, novo realno idejo, in ta je, versko zjednjenje razdeljenih bratov, ki se bodo v narodno-političnem smislu združili. Dr. Mahnič odločno zahteva, da se na slovenskem vzhodu in jugu vodi samo slovenska politika, vsaka druga politika in vse druge aspiracije dajejo samim sebi pečat nasilja in navadnega osvanjanja, s čemur se težko krši naravni zakon, da mora biti vsakdo na svoji zemlji gospodar. Z imperialistično politiko se vsajajo na Balkanu in na Vzhodu kali novih borb in mednarodnih bojev brez konca in kraja.

Dr. Mahnič dalje poveda, kako se s panzermanizmom popoloma identificira protestantizem, ki skuša razsiriti med Slovani na vzhodu in jugu svoj upiv. Temu širjenju nemškega verskega imperializma se imajo na slovenskem jugu v prvi vrsti upreti Hrvati, ki morajo priti s pravoslavnimi Srbji v najstrenje kontakt. Verska mržnja se mora za vedno odstraniti pod svetlimi žarki ljubezni in resnice, versko edinstvo pa ojačiti narodno edinstvo.

Tako dr. Mahnič. Te misli so tako zrele, tako velike, da jim ne more niti najmanj priznati. Ničesar ne da nevarnosti za katolicizem, temveč mu daje ona novo moč, novo realno idejo, in ta je, versko zjednjenje razdeljenih bratov, ki se bodo v narodno-političnem smislu združili. Dr. Mahnič odločno zahteva, da se na slovenskem vzhodu in jugu vodi samo slovenska politika, vsaka druga politika in vse druge aspiracije dajejo samim sebi pečat nasilja in navadnega osvanjanja, s čemur se težko krši naravni zakon, da mora biti vsakdo na svoji zemlji gospodar. Ako imate sive lase, potem raskošno živo mrežo. V temi so naši vojaki vrgli čez ramena in so pulili kole. Naglo so rezali zr. Šum in ropot je dal sovražniku znamenje, da se je oglašilo reglanje nemških strojnih pušk z vsakim dnevnim življem. —

Nemci so zadele na živo. Naši črni topovi so zrili zr. Šum in ropot je dal sovražniku znamenje, da se je oglašilo reglanje nemških strojnih pušk z vsakim dnevnim življem. —

Nemci so zadele na živo. Naši črni topovi so zrili zr. Šum in ropot je dal sovražniku znamenje, da se je oglašilo reglanje nemških strojnih pušk z vsakim dnevnim življem. —

Nemci so zadele na živo. Naši črni topovi so zrili zr. Šum in ropot je dal sovražniku znamenje, da se je oglašilo reglanje nemških strojnih pušk z vsakim dnevnim življem. —

Nemci so zadele na živo. Naši črni topovi so zrili zr. Šum in ropot je dal sovražniku znamenje, da se je oglašilo reglanje nemških strojnih pušk z vsakim dnevnim življem. —

Nemci so zadele na živo. Naši črni topovi so zrili zr. Šum in ropot je dal sovražniku znamenje, da se je oglašilo reglanje nemških strojnih pušk z vsakim dnevnim življem. —

Nemci so zadele na živo. Naši črni topovi so zrili zr. Šum in ropot je dal sovražniku znamenje, da se je oglašilo reglanje nemških strojnih pušk z vsakim dnevnim življem. —

Nemci so zadele na živo. Naši črni topovi so zrili zr. Šum in ropot je dal sovražniku znamenje, da se je oglašilo reglanje nemških strojnih pušk z vsakim dnevnim življem. —

Nemci so zadele na živo. Naši črni topovi so zrili zr. Šum in ropot je dal sovražniku znamenje, da se je oglašilo reglanje nemških strojnih pušk z vsakim dnevnim življem. —

Nemci so zadele na živo. Naši črni topovi so zrili zr. Šum in ropot je dal sovražniku znamenje, da se je oglašilo reglanje nemških strojnih pušk z vs

Umirajoče cesarstvo

Spisal dr. Bogumil Vošnjak.

(Nadaljevanje.)

To bi pomenilo, da bi ostalo balkanska vprašanje nerešeno, da bi bili Poljaki razdeljeni, da bi Madžari se nadalju zatirali Slovane in da bi bili Italijani razdeljeni v veliko število držav, kar bi imelo za posledico splošen nemir v Evropi. Avstrija je bila vedno element, ki je branila državo od včeraj, državo preteklosti, ideal. Bila je vedno resnična in dejanski element evropskega nemira in realije. Vsa velika in velikodušna gibanja v evropski politiki so našla v Avstriji svojega odlčnega sovražnika.

Kdaj pa je bila Avstrija vodilno cesarstvo Evrope? Ravnio v dnevinah po Dunajskem kongresu, ko je triumfiral Sveti savez, zvezca zatiranja vsake proste politične misli. Propad politične zavesti na kontinentu od leta 1815 naprej pa do 1848 je bil mojstrosko delo Avstrije.

Vse, kar je bila Avstrija v stiku ustvariti, je bil neki duh avtoritete. Habsburžani so ustvarili ponujajočega duha avtoritete. To ni bila nikakva resnična državna autoriteta, ki se porodi iz vlade postave ter mora biti vključana v sreča državljanov, temveč stava stran avtoritete, obstoječa iz obvezanja dinastije ter vladajočih zastopnikov cesarstva. Državljanom ni bilo treba slediti postavam države, teaveč onim dinastijom in njih sluzabnikom. Javno mnenje sploh ni obstajalo. Dvor je vsemogoven. Dvorjan lahko dà izraza svojemu prečiščanju, ne pa narod.

Austro-Ogrska je danes strašen anahronizem, popolnoma tujez z ozirom na moderno politično pojmovanje. To je dežela, ki je manj krosta kot je bila Anglija v najbolj temnih dneh angleškega državljanškega mučenštva proti zlovladi angleških kraljev. To je preostanek iz Srednjega veka, katero se je postavilo v sreči Europe. Evropa ne bo nikdar obvladana od resnično demokratičnega javnega duha, če se ne uniči tega skandala državne organizacije.

Pripomnil se je, da je Austro-Ogrska cesarstvo, ne pa država. A kako cesarstvo! Ona ima neke vrste imperijalizem, ki pa ni zapuščenega tipa. To je popolnoma orientalski tip, — to je popolnoma orientalsko pojmovanje državnega življenja, spojevanje provinc, ki nimajo med seboj nikake zveze in katere je treba držati skupaj — brutalnosti, nasiljimi sredstvi. Človeku se zdi, da je to cesarstvo Džingis-kana, cesarstvo, ki nosi v svojem telesu strup razpada. V tem cesarstvu vlada anarhija, ne pa organizacija, suženjstvo, ne pa prost razvoj individualnosti. To je ravno obratna stran vse one čudovite angleške politične filozofije, resničnega temelja angleške državljanške prostosti.

Lahko si predstavljamo cesarstvo kot naddržano na čelu narodov, ki se vladajo samim sebi, kot je angleško cesarstvo. Cesarstvo pa, ki vlada več kot petdesetim milijonom različnih narodov kot vladu knjet svoji čredi, se ne more nazivati samega sebe evropsko silo. Pri tem se je treba spomniti izreka Metternicha, "da se pričenja orijent pri vrati Dunaja". Mogoče je celo resnična trditve, da se pričenjajo meje orijenta na Švicarsko-avstrijski meji.

Tip nemškega cesarstva je oni, katerega se ne more dosti ostro ob soditi. Nemško cesarstvo pa je v primeri z Austro-Ogrsko modren parnik, katerega se stavljajo na sproti starinski jadermici, izpostavljeni vsaki treniteli pogibelji. Nemško cesarstvo, s svojo disiplino, redom in organizacijo je resnično nasprotje avstrijskega nereda, zmede in razorjanizacije. V Austro-Ogrski ni prav nič več državljanških prostosti kot jih je v Nemčiji. V Nemčiji pa je celo suženjstvo prilagoden notranje in redu. Avstrijski podanik pa je dvakrat prevaran. On nima nikake prostosti in tudi nobenega reda! Če bi avstrijska diplomacija v svojem konservativnem duhu hotela ohraniti Avstrijo, bi bilo veliko boljše za avstrijske narode, če bi se jih priliplo Nemečiji. Ohranjanje avstrijskega cesarstva bi bilo veliko slabši izhod.

Gladstone je rekel namreč, da ga ni mesta na svetu, kjer bi storila Avstrija dobro. Osebno smo trmo to izjavo kot preveč dobrovoljno. Ni ga mesta, posebno v južnoslovanskih deželah, kjer bi Av-

TOWING DAMAGED VESSEL INTO HARBOUR
FROM THE LONDON SPHERE © BY THE N.Y.H. CO.

davnosti. Resušen je izrek Hrdo slov, cerkev in pozneje na poti vata Tkalcu, ki je pisal že l. 1866: "Boj je, da pogine en mož ali ena družina, kot da pogine celo dežela ali cel narod!"

Obstaja neka strupena prijaznost, ki lahko kormunira posameznike in narode veliko bolj kot pa odkrita sovražnost. Zavajati narode in njih voditelje, sevati enega proti drugemu, prilizovati se enemu narodu v namenu, da se ga izabri, vieč dobitke iz skupnega nesporazuma in medsebojnega sovražstva — vse to je bil posel Habsburžanov, posel, katerega so vrili z naravnostjo mojstrsko prekanje.

Razbiti to cesarstvo je načela vsake sovjanske morale, — je potreba, če hoče Evropa sploh se kdaj evesti.

(Prileže se.)

Slovenske vesti

Lorain, Ohio.

Zopet imamo dva nadpolna

mladeniča, ki se bosta posvetila duhovskemu stanu, to se pravi slovenska mladenica. Prvi je sin našega vrlega farana Alojzija Viranta, g. Ludvik Viranti, ki je te dni odpoval v Rochester, N. Y., kjer bo izvršil modrosvorne študije,

potem bo nadaljeval in skončal bogoslovne v Clevelandu in bo posvetil svoje delovanje clevelandski skofiji. Drugi pa je Alojzij Bombač, ki je odšel v College v Rensselaer, Ind., kjer bo izdelal kolegij kot predprijavnemu semenišču.

Alojzij Bombač je brat Rev. Antona Bombača, ki je letosajo spomljal pel pri nas prvo sv. mašo v Detroit, kjer je ženin uposlen v

vsi odločnih avtomobilnih tovarn. Bilo srečno!

Rudolf Vertin iz Calumeta je

odšel v solo na Notre Dame vse, kjer je bil Jožef Kristof, katerega oče je Slovenec, mati pa Slovakinja, ki so se pred letom preseleli iz Pensylvanije v Lorain.

Nova maša bo pel čez dve leti. Več naše vrie mladine pa je v vihjih solah (High Schools).

Zopet smo spregeli v našo faro

tri vojake, sicer še mlade, ter eno strežnico, ki se sicer zdaj sama potrebuje postrežbe, toda čez dvajset let bo pa že menda drugin stregla. Hkrati so namreč prinesli v kratkem odšlo v razne šole, kjer bo poleg učenega kurza dobivali tudi vojaško izobrazbo, ki jih bo mnogo pomagala do boljih mest, kadar bodo vpoklicani v vojaško službo.

V soboto 14. sept. popoldne je

utonul v Calumet Dam Louis Gasparovič, desetletni sin Jarja Gasparoviča iz Water Works Location. Deček se je s svojim bratecem

in sestro igral ob vodi. Prva dva sta kmalu odšla domov, dočim je

John Louis ostal ob vodi. Ko ga je nihrena padla z oči, eno za drugo

popokala, in sicer petletnega Antona Kobasic. Naše sožalje!

Joliet, Ill.

Katarina Sveti je bila operirana 10. sept. v bolnišnicu sv. Jožef. Iztotam se zdravijo: Ana Agnici in Marija Fedorovič (roj. Pasderz), obe zboleli za vročinsko boleznjijo, ter Jakob Kafeler, ki je bolan na sreču.

V soboto 21. sept. so bili pokopani na slovenskem pokopališču žemeljski ostanki gdje Catherine Petrie, 18 let stare njezine Johna in Catharine Petrie, 1202 North Broadwater, umrl v domu svojih staršev 19. sept. zjutraj po kratki bolezni. Neprčakovana in nenadno smrt pridnega, poštenega in v vsakem ožiru zglednega dekleta je vzbudila po vsej naši naselbini najiskrenječe sočutje. Splošno so se na srečo pridnega, da je bil skozi 30 let član skupnosti nadzornega odbora ter ob času smrti je bil tudi predsednik Superior National Banke. Poleg bonosa zlasti zato, ker je bil

zvejeval proti nacionalem. Habsburžani so izgubili v devetnajstemu stoletju vse bitke, katere so vojevali proti nacionalem. V hiši slovenskem žalostniku in po pokopališču angleško, ob

Prepričani smo, da bodo izgubili krat tako zanjivo in v sreči sega-

tudi zadnjo bitko proti jugoslo-

jce, da ni bilo med navzocimi su-

venskemu nacionalem in da bo hega očesa. V pogrebem sprevo-

predstavljajo to zadnjo dobo njih du, ki se je ponikal od hiše žalosti

Calumetu in Jožefu v Hancocku.

zapusča se slednje sinove in hčere: Pavla v Hancocku, Marka, ki služi v 114. infanterijskem regimentu na Francoskem, Mrs. Carl Zimmerman v Washingtonu, Mrs. Lee Scott v Beaumontu, Tex., in Mrs. Charles Waara v Hancocku. Pogreb se je vršil 20. sept. iz hranske cerkve sv. Patrika v Hancocku. Naj v miru počiva!

Italijanski boji.

Rim, Italija, 30. septembra. — Italijanski vojni urad je izdal načrtno oficijelno poročilo:

V soboto ponoči so številni sovražni oddelki po ljutem artilerijskem bombardiranju po obsežni fronti in potem ko so prekorčili reko Chiese, naskočili naše prednje postojanke blizu Manno in dolini Daone. Sovražnik je bil prisiljen zopet se umakniti čez reko.

Ženin Mirko

Mirko pa se je prestrašil do mozga. S tako naglieco se je zravnal izpod mize, da je z glavo treščil ob rob in mu je bula na čelu zatekla. Vendar od strahu bolečine ni čutil, od samega strahu pa tudi ni čisto nič misil, tako da mu je izraščenastega zobjovja ušel silno usodepol medlike.

Namreč ko se je Ambroška dovolj naihala v spet toliko prisa

da se je izviti iz prsi vzdih, združen z gorupnim očitkom:

— Kdo bo pa naše nedolžno, ne pokvarjenje dekle še jemal v zakonu kdo ji vi dobro ime kradete v takim ravnjanjem! — tedaj je Mirko, — vsak preudarek izgubivši, nepremišljeno blekle!

— Jaz! Nitke drug!

Ta kratka Mirkova izjava pa je napravila na Ambroško silno prilet.

Prejšnja ogorčenost je imela: namah je postalna prijazna in rekla:

— To je kaj drugega, Mirko! Potem pa ni treba poljubovati pod mizo! Svoji nevesti lahko da ste poljub pred menoj in pred komisarjem!

Mirko pa se je prestrašil do mozga. S tako naglieco se je zravnal izpod mize, da je z glavo treščil ob rob in mu je bula na čelu zatekla. Vendar od strahu bolečine ni čutil, od samega strahu pa tudi ni čisto nič misil, tako da mu je izraščenastega zobjovja ušel silno usodepol medlike.

Namreč ko se je Ambroška dovolj naihala v spet toliko prisa

da se je izviti iz prsi vzdih, združen z gorupnim očitkom:

— Kdo bo pa naše nedolžno, ne pokvarjenje dekle še jemal v zakonu kdo ji vi dobro ime kradete v takim ravnjanjem! — tedaj je Mirko, — vsak preudarek izgubivši, nepremišljeno blekle!

Tako je torek prišlo, da je Mirko danes kot ženin lazil po rebri Strelce...

In čisto dobro je lazil, čeprav vreme ni bilo nič kaj prijaznega.

Mirko pa je bila v sreči, presepio imajoč steklenico zavrelega vina.

— Tega pa ne, gospod Mirko!

Saj imate vendar svojo nevesto! Ženin in tako vedenje! Zakaj pa se grešite zaravnati?

Ta opomin, združen s pikrim očitkom, pri Mirku ni ostal brez učinka. Streslo ga je, kakor da bi

ga kdo s snežnico polil.

In vasem prostranem zavetišču in bogekako daleč naokrog sta bili tisti večer samo dve bitni človeški, to je bil Mirko in pa Ježumski hčerka Marica. Maricino mati je šla namreč dopoldne v dolino in se zaradi vremena ni mogla vrniti. Iz istega vzroka pa tudi drugi turistov ni bilo na goru.

In tako je Marica sama gospodarila v koči, Mirko pa sam govoroval.

Pregovor pa pravi, da nevarnost in nesreča približuje ljudi.

Torej ni čudno, da je, ko je zunaj razsajal veter, da so se tresli tramovi ter je mrzli snezinci

slik skozi spranje pri vratih in oknih, približala tudi Marico in Mirko.

Kakor dva plaha goloba sta se

stiskala v kot pri ognjišču, presepio imajoč steklenico zavrelega vina v svalke pušč.

Da je pač naravno. Prav tako pa je tudi naravno, da je zavojno posebnosti položaja kmalu zabolil drugo poprišče.

Ko je namreč Mirko nekaj ku-

pisal v svalke pušč, je opazil, da je Marica neprimerno mlajša in lepošča od njegove Katinke. To opazil, pa je postal na vso moc ljubljivo.

Potem pa je Mirko po roki pogladil.

Selje potem, ko jo je hotel objeti, se mu je uprla, rekče:

— Tega pa ne, gospod Mirko!

Saj imate vendar svojo nevesto! Ženin in tako vedenje! Zakaj pa se grešite zaravnati?

Ta opomin, združen s pikrim očitkom, pri Mirku ni ostal brez učinka. Streslo ga je, kakor da bi

ga kdo s snežnico polil.

In vasem dober vrat se vdal v — svojo ženinsko usodo.

Sedsi nazaj v kot pri ognjišču pa je poplakil gorupost svojih čustev z globokim pozirkom iz steklenice zavrelega vina. In — ravno vino je bilo, ki ga je resilo vsake nadaljnje izkušnje.

Prevzelo ga je, da je začel kinati kar pri ognjišču in vsprije

Marice. Slednje je bil lahko vesel

in končno celo njenih prsi valovito okroglost.

Venecij

